

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU KONSULTATĪVĀ PADOME

Rātslaukumā 1, Rīgā LV-1539

sēdes PROTOKOLS

2025.gada 2.aprīlī

Nr. - DL-PINOKP 25-2-pro

Rīgas valstspilsētas pašvaldības PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU KONSULTATĪVĀ PADOME (turpmāk-Padome) sēdes norises laiks 02.04.2025. no plkst. 10:00 – 12:23.

Sēdes norises vieta: klātienē – Rīgas dome (Rātslaukums 1, Rīga), Portretu zāle, attālināti – Microsoft Teams platforma.

Sēdi vada: Juris Radzevičs, Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Padomes priekšsēdētājs (turpmāk – Padomes priekšsēdētājs).

Protokolē: Protokola projektu sagatavo Mārtiņš Kondrāts, Latvijas Universitātes Ekonomikas un sociālo fakultātes Politikas zinātnes programmas students, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta (turpmāk – LD) praktikants. Sēdes sekretāra pienākumus veic LD Sociālās pārvaldes priekšnieka vietniece Ruta Klimkāne.

Sēde piedalās: Padomes sēdes dalībnieku saraksts protokola pielikums nr.1 - dalībnieku saraksts ar klātienes dalībniekiem un nr.1a izraksts no Team platformas par dalībniekiem, kas Padomes sēdē piedalās attālināti. Padomes sēdē piedalās 25 Padomes locekļi, no tiem 14 piedalās klātienē un 11 - attālināti. Ir saņemta biedrības “Aplis” vēstule par Olgas Romanovas pilnvarojumu piedalīties Padomes sēdē un Latvijas Vārdzirdīgo atbalsta asociācijas “Sadzirdzi.lv” par Baibas Bicēnas pilnvarojumu piedalīties Padomes sēdē.

Sēdes darba kārtība un norise:

2. Iepazīšanās ar darba kārtību un aktualitātes

R. Klimkāne: Iepriekšējā Padomes sēdē izskanēja, ka Čaka ielā 139 bija apgrūtināta iekļūšana sakarā ar vēlēšanu iecirkņa izveidošanu. Informācija ir nodota Rīgas valstspilsētas Centrālajai vēlēšanu komisijai un saņemta informācija, ka izzinās situāciju sadarbībā ar nodibinājumu “Fonds Nāc Līdzās!” lai 2025.gada vēlēšanās nebūtu nevienam apgrūtināta iekļūšana ēkā. **S.Freiberga** (nodibinājums “Fonds Nāc Līdzās!”), valdes priekšsēdētāja) apstiprina, ka saziņa ir notikusi un informē, ka Īpašuma departaments vēl nav izvietojis plāksni pie ieejas durvīm Čaka ielā 139 ar norādēm par pakalpojumiem, kas tiek nodrošināti ēkā, kā tas tika solīts iepriekšējā Padomes sēdē.

J. Radzevičs: Notikušas sanāksmes (13.03. Rīgas Sociālās aprūpes centrā “Mežciems” un 20.03 LD) par demences jautājumiem, tiek strādāts pie visaptveroša aprūpes plāna, kas ietver demences prevenciju, agrīnu informēšanu, veselīgu dzīvesveidu kā profilakses daļu, sociālie pakalpojumi un

agrīnais praktiskais atbalsts (Dienas aprūpes centra attīstība), aprūpe mājās, kā arī aprūpētāju atbalsta pasākumi. Institūcijas jāpielāgo un jāspecializē mērķa grupas vajadzībām, lai izlabotu aprūpes modeli. Jādomā par klientu tuvinieku piesaisti personu ar demenci un viņu ģimeņu vajadzību apzināšanai. Meklēsim inovācijas – jaunas aprūpes telpas ar inovatīviem digitālajiem risinājumiem. Procesam nepieciešams rezultēties kvantitatīvajos rādītājos, lai varētu saprast, kādi līdzekļi nepieciešami budžetā nākamgad? Kādi būs mērķa sasniegšanas soļi?

R. Klimkāne: Saņemta informācija no Izglītības, kultūras un sporta departamenta, ka noslēdzies konkurss uz nometnēm bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, tiks vērtēti pieteikumi, tad varēs uzzināt, cik un kuras organizācijas varēs nometnes nodrošināt.

J. Radzevičs: Visticamāk, būs jārunā par atsevišķām nometnēm bērniem ar garīga rakstura saslimšanām (kā mērķagrupu), neskatoties uz programmu dārdzību. Jāizvērtē esošās programmas un jāvērtē finansējums.

3. Mums rūp, kā jūtas un dzīvo citi. Psiholoģiskais un juridiskais atbalsts personām, kas pakļautas diskriminācijas riskam dzimuma vai invaliditātes dēļ. Īsumā - biedrības “Skalbes” sniegtie pakalpojumi

Ziņo: Projekta vadītāja **Inga Krišjānova**

I. Krišjānova: *(rāda prezentāciju, pielikums nr.2 Psiholoģiskais un juridiskais atbalsts personām, kas pakļautas diskriminācijas riskam dzimuma vai invaliditātes dēļ).* Iepazīstina ar biedrības “Skalbe” vēsturi, mērķiem un uzdevumiem. Stāsta par projektu psiholoģiskais un juridiskais atbalsts personām, kas pakļautas diskriminācijas riskam dzimuma vai invaliditātes dēļ. Īsumā iepazīstina ar biedrības “Skalbes” sniegtajiem pakalpojumiem. Mērķis ir veicināt šo personu izpratni par savām tiesībām, sākotnēji piedāvājot desmit bezmaksas konsultācijas.

I. Brante (Rīgas domes deputāte): Cik ir personas par šo mēnesi? Vai Jūs popularizējat projektu?

I. Krišjānova: Interese nav liela - trīs, četri cilvēki. Jā, popularizējam sociālajos medijos. Apmaināties ar informāciju ar citām organizācijām.

I. Brante: Vai konsultācijas ir tikai mutiskas, vai arī ir pieejamas atbalsts juridiskos jautājumos, palīdzot formulēt, piemēram, prasību vai iesniegumu?

I. Krišjānova: Projekts paredz, ka tās ir konsultācijas.

I. Brante: Tātad tikai mutiskas. Šis nav darbs ar dokumentiem, palīdzot cilvēkam?

I. Krišjānova: Paralēli notiek dalīšanās ar paraugiem, desmit konsultāciju laikā var palīdzēt risināt šīs problēmas.

S. Freiberga: Vai Jūs īstenojat izbraukuma pasākumus?

I. Krišjānova: Nē, nerealizējam, bet iespējams par to varētu domāt citu aktivitāšu ietvaros, bet nevar pateikt, vai tas būtu pasākums bez maksas.

J. Radzevičš: Cik daudz konsultācijas var sniegt?

I. Krišjānova: 150 konsultācijas.

J. Radzevičš: Cik klientus varētu apkalpot?

I. Krišjānova: Projekts kopumā paredz 150 konsultācijas. Aptuveni 15 klientiem, 10 uz personu, no kurām viena ir jurista.

J. Radzevičš: Diskriminācijas jautājumi ir ļoti svarīgi un jāsniedz juridiskā palīdzība. Cilvēka diskriminācijas gadījumā, nav tiesiski skaidrs, kā cilvēku aizsargāt, kā taisnīgumu atjaunot.

D. Ikauniece (Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"): Mums ir līdzīgs projekts cilvēkiem ar invaliditāti. Ļoti aktuāli, kā cilvēkiem pārstrādāt/saprast šīs situācijas. Sevišķi cieš seniori. Īstenojam metodisko līdzekli: Kā rīkoties diskriminējošās situācijās. Informējam arī cilvēkus bez invaliditātes par diskriminējošām situācijām, kuras, iespējams, tie izraisa nepazināti.

4. Projekts "Sabiedrības digitālo prasmju attīstība"

Ziņo: Maija Gredzena Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta Izglītības pārvaldes Galvenā izglītības projektu vadītāja.

M. Gredzena: *Iepazīstina ar projektu "Sabiedrības digitālo prasmju attīstība" (prezentācija Nr.3) "Sabiedrības digitālo prasmju attīstība". Projekta mērķis ir veicināt digitālo prasmju attīstību sabiedrībā, tādējādi veicinot personu veiksmīgāku iekļaušanos sabiedrībā. Prezentācijā iekļauti apmācību līmeņi, un kādas prasmes var apgūt katrā līmenī - no visvienkāršākajām pirmajā līmenī - līdz trešajam līmenim. Katra līmeņa apmācības ilgst 8 akadēmiskās stundas. Apmācību process paredz arī mentoru apmācības. Pirms apmācībām tiek vērtētas zināšanas, lai saprastu, kādu līmeni piedāvāt, bet pēc apmācībām vērtē apgūtās zināšanas un prasmes, lai izsniegtu sertifikātu par noteiktu prasmju apguvi. Pieteikties var klātienē - Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra klientu apkalpošanas vietās (Brīvības iela 49/53, Eduarda Smiļģaiela 46, Daugavpils iela 31, Ieriķu iela 43A, Gobas iela 6A, Slokas iela 161.k-2) un arī tiešsaistē: www.stars.gov.lv. Mācībās var piedalīties personas ar dzirdes vai redzes traucējumiem. Mācību materiālos ir iekļauti arī video ar surdotulkojumu.*

Kaspars Biezais (Latvijas Neredzīgo biedrība, Centrālās valdes priekšsēdētājs): Nevar saprast, kā projekts noder personai ar dzirdes traucējumiem? Ne visām mājaslapām ir ekrānlasītāji.

M. Gredzena: Ir ar surdotulku nodarbības un pielāgoti materiāli.

J. Radzevičš: Jūsu vēstījums – 13 000 cilvēkiem būs šīs prasmes, Jums vajag 65 mentorus, aicināt arī Padomi iesaistīties mentoru meklēšanā? Varbūt Jūs varat ar vājredzīgo biedrību meklēt risinājumus kopā? Lūdz atsūtīt paplašinātu informāciju par prasmēm, kādas var apgūt projekta ietvaros.

M. Gredzena: Jā, aicinu iesaistīties projektā, nepieciešami cilvēki, kas varētu strādāt mentoru programmā, ar Latvijas Neredzīgo biedrību labprāt sadarbosies.

5. Bērnu aizsardzības centra kampaņa “Vecāki var!” –ideja, sasniegtais, atziņas, nākotnes redzējums, ziņo: Bērnu aizsardzības centra pārstāvji Uzticības tālruņa nodaļas vadītāja **Lāsma Lagzdīņa**.

L. Legzdīņa: *Iepazīstina ar projektu “Vecāki var” (prezentācija Nr.4 BAC UZTICĪBAS TĀLRUŅA NODAĻAS KAMPAŅA «VECĀKI VAR»).* Kampaņa ir pirmo gadu tāda, bet plāno katru gadu veltīt, kādai mērķa grupai.

I. Brante: Apsveicami, ka bērnu aizsardzības centrs, pilda to, ko solīja: no bērnu sodīšanas centra, kļuvāt par atbalsta iestādi.

Padomes locekļi interesējas, ko uzticības tālrunis dara pēc nelabvēlīgas situācijas konstatēšanas?

L. Legzdīņa: Pilngadīgu personu informējam par tālākajiem soļiem. Nepilngadīgai personai – informējam atbildīgās institūcijas, piemēram, bāriņtiesu, policiju, neatstājam informāciju bez pēctecības. Informē, ka sāk vairāk zvanīt vecāki, kas apzinās, ka pašiem jāmācās.

Padomes locekļi atzīst, ka ir vērtīgas šādas kampaņas, ka jārunā par vardarbības atpazīšanu tieši skolēnu vidū, labi, ka kampaņas ietvaros pievēršas vecāku un bērnu ar funkcionālajiem traucējumiem psiholoģiskajiem aspektiem, sniedzot atbalstu. Līdz šim bijis milzīgs akcents uz materiālo vajadzību apmierināšanu. Vecāki pārprūpē bērnus un tie kļūst atkarīgi no aprūpes. Bērns nespēj aiziet dzīvē, vecāki investējas vairāk un šo saikni pārraut nevar.

6. Rīgas Sociālā dienesta vadītāja amatam apstiprināšanai izvirzītā kandidāta Andra Izinkēviča prezentācija par Rīgas Sociālā dienesta turpmāko attīstību (prezentācija pielikums Nr.5.)

I. Kondrāte (LD direktore): Bija 12 pretendenti, no tiem atlasījām 4, Andri Izinkēviču atzina par to kandidātu, kas ir labākais no pretendentiem.

Padomes locekļi uzdod jautājumus un norāda, ka ir mērķa grupas, pie kurām jādodas pašiem, lai tās sasniegtu, aicina mazināt papīru birokrātiju, aicina uz savstarpēju sadarbību, norāda, ka sociālais dienests ir priekš cilvēkiem. Dokumentu formēšanā vairāk jādara pašam sociālajam dienestam. Jādomā arī par labāku atskaišu sistēmu sadarbībā ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem, jādomā par Valsts asistentu nodaļas atbilstību klientu vajadzībām.

A. Izinkēvičs: uzrunā un prezentācijā uzsvars ir uz diviem turpmākajiem gadiem. Negrib pārveidot lietas, kas darbojas labi, jādomā par pakalpojumu labāku pieejamību, komunikāciju visos līmeņos. Jādomā par telpām un vides pieejamību un klientu apkalpošanas organizāciju. Darbiniekiem ir pārslodze un tas arī traucē klientam. Norāda, ka strādājot LD organizēja un piedalījās darbinieku sarunās, kurās tika izteikti viedokļi, kas būtu sociālā dienesta darbā jāuzlabo, turpinās uzklaustīt darbiniekus.

7. priekšlikumi nākamās padomes sēdes darba kārtībai, citi jautājumi

R. Klimkāne: Pie Valsts kancelejas darbojas birokrātijas mazināšanas grupa, jāizmanto iespēja formulēt priekšlikumus arī cīņai ar birokrātiju. Līdz 10.aprīlim Padome var iesūtīt savus priekšlikumus, ja tādi ir.

Citi jautājumi, par ko diskutē padomes locekļi: invalīdu stāvvietu jautājums, tās bieži ir aizņemtas, policija uzliek sodu, ja novieto auto ne invalīdu stāvvietā.

N.Snarskis (biedrība “PINS”) atkārtoti uzsver personu ar garīga rakstura traucējumiem nodarbinātības problemātiku un aicina uzrunāt Rīgas kapitālsabiedrības par personu nodarbinātību uz nepilnu darba laiku.

J.Radzēvičs aicina uz jautājumu skatīties plašāk un paskatīties, ko pašvaldība ir darījusi Labklājības ministrijas izstrādātā un Ministru kabineta apstiprinātā Plāna personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.–2027. gadam ietvaros.

Māris Grāvis (biedrība “Rīgas pilsētas Rūpju bērns”) vēlas prezentēt individuālu sociālo rehabilitācijas programmu pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Sarma Freiberga atzīmē, ka sabiedriskā labuma organizācijām ir sarežģīti un dažviet bezjēdzīgi pildīt gada pārskatus. Tas būtu labs priekšlikums birokrātijas mazināšanai.

Santa Survila (“Sartorius” valdes prezidente) Rīgas domes elektriskajiem pacēlājiem ir problēma, nav skaidrs, vai ir mainījusies kārtība, kādā veidā tie tiek apkopot, ja saplīst. Ļoti pagarinājies laiks, kādā tos saremontē. LD esot nodota informācija.

Ieva Brante aicina, vai var atrisināt situāciju, ka Ukrainas civiliedzīvotājs tiek sodīts no policijas, jo Latvijā Ukrainas invalīdu apliecības nedarbojas.

Dace Ikauniece atzīmē, ka likumā saglabājusies norma, ka nepieciešams 50% mājas iedzīvotāju balsojums, lai ierīkotu invalīdu stāvvietas.

Padomes sēdē nolemtais:

1. Iesūtīt formulētus jautājumus Padomes sekretāram par priekšlikumiem birokrātijas mazināšanai, termiņš 10.aprīlis.
2. Izvērtēt priekšlikumu un Padomes darba kārtībā iekļaut jautājumu par elektrisko pacēlāju savlaicīgiem remontdarbiem.
3. Padomes darba kārtībā iekļaut jautājumu par invalīdu stāvvietu nodrošinājumu Rīgā, t.sk. tiesību aktu normu pārskatīšana.
4. Iekļaut padomes darba kārtībā jautājumu par pašvaldības paveikto “Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.–2027. gadam”.
5. Padomes sēdē prezentēt pakalpojumu individuālā sociālās rehabilitācijas programma personām ar garīga rakstura traucējumiem, Māris Grāvis.
6. Nākamās sēdes datums tiks precizēts.

Pielikumā:

1. Padomes dalībnieku saraksts klātienē uz 8 lpp. (1.pielikums), izdruka no platformas Teams par attālinātajiem dalībniekiem uz 2 lpp. (1 a pielikums).
2. Mums rūp, kā jūtas un dzīvo citi, Inga Krišjānova.
3. Prezentācija Sabiedrības digitālo prasmju attīstība, Maija Gredzena.
4. Prezentācija Bērnu aizsardzības centra kampaņa “Vecāki var!” –ideja, sasniegtais, atziņas, nākotnes redzējums, Lāsma Lagzdiņa
5. Prezentācija par Rīgas Sociālā dienesta turpmāko attīstību, Andris Izinkēvičs

Padomes priekšsēdētājs

J.Radzevičs

Padomes sekretāre

R.Klimkāne